

Monitor ZZP'ers Bouw

2018, eerste halfjaar

eib

Economisch Instituut
voor de Bouw

Het auteursrecht voor de inhoud berust geheel bij de Stichting Economisch Instituut voor de Bouw. Overnemen van de inhoud (of delen daarvan) is uitsluitend toegestaan met schriftelijke toestemming van het EIB. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen en dergelijke, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld.

Mei 2019

Monitor ZZP'ers Bouw

2018, eerste halfjaar

Diane Stiemer

Inhoudsopgave

Woord vooraf	7
1 Conclusies op hoofdlijnen	9
2 Ontwikkeling aantal zzp'ers	11
3 Totaal bouwnijverheid	13
3.1 Gewerkte uren per week	13
3.2 Gewerkte weken	13
3.3 Uurtarieven	14
3.4 Omzet en bruto inkomen	15
3.5 Orderportefeuille	16
3.6 Belemmeringen en toekomstplannen	17
4 Algemene bouw	19
4.1 Gewerkte uren per week	19
4.2 Gewerkte weken	19
4.3 Uurtarieven	20
4.4 Omzet en bruto inkomen	21
4.5 Orderportefeuille	22
4.6 Belemmeringen en toekomstplannen	23
5 Gespecialiseerde bouw	25
5.1 Gewerkte uren per week	25
5.2 Gewerkte weken	25
5.3 Uurtarieven	26
5.4 Omzet en bruto inkomen	27
5.5 Orderportefeuille	28
5.6 Belemmeringen en toekomstplannen	29
6 Grond-, water- en wegenbouw	31
6.1 Gewerkte uren per week	31
6.2 Gewerkte weken	32
6.3 Uurtarieven	32
6.4 Omzet en bruto inkomen	33
6.5 Orderportefeuille	34
6.6 Belemmeringen en toekomstplannen	35
Bijlage	37
Begrippenlijst	39

Woord vooraf

De monitor ZZP'ers Bouw betreft een halfjaarlijkse conjunctuurmeting onder zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) werkzaam in de bouw. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de partijen betrokken bij de CAO Bouw en Infra. Deze meting is verricht in de maanden oktober tot en met december 2018 en betreft vragen over de ontwikkelingen in het eerste halfjaar van 2018.

De laatste jaren is het aantal personen dat als zzp'er in de bouw actief is sterk toegenomen. Afhankelijk van de toegepaste definitie gaat het om een groep van ruim 146.000 ondernemingen zonder personeel die inmiddels een belangrijke schakel vormen in het productieproces van de bouw. Het conjunctuuronderzoek schetst een beeld van de sociaal-economische positie van de zzp'ers aan de hand van kenmerken die in de tijd kunnen worden gevolgd.

1 Conclusies op hoofdlijnen

Tijden zijn gunstig voor zzp'ers in de bouw. Het aantal zzp'ers is in het eerste halfjaar van 2018 met ongeveer 3% toegenomen. Hiermee lijkt de groei van het aantal zzp'ers overigens wel langzaam af te vlakken. De gemiddelde uurtarieven zijn met bijna € 2 gestegen en de bezettingsgraad steeg met ongeveer 4%-punt. Daarnaast steeg ook de orderportefeuille van 18 naar 19 weken.

Tabel 1.1 Overzichtstabel kengetallen zzp'ers naar sector, eerste halfjaar 2018

	Totale bouw	Algemene bouw	Gespecialiseerde bouw	Grond-, water- en wegebouw
Aantal zzp'ers*	146.387	62.002	77.939	6.446
Bezetting				
Gewerkte uren per week	42	40	43	41
Gewerkte weken per halfjaar	23	23	23	23
Bezettingsgraad	94%	93%	95%	98%
Uurtarieven				
Gemiddelde	43,32	43,41	43,59	40,84
Hoogste	45,68	45,61	45,78	45,36
Laagste	40,42	40,46	40,45	39,92
Inkomen				
Maandelijks bruto inkomen**	€ 6.400	€ 6.200	€ 6.500	€ 6.500
Orderportefeuille				
Werkvoorraad in weken	19	20	18	19

*Bron KvK, gemeten aan het eind van het eerste halfjaar van 2018

**Betreft een berekend gemiddelde per maand van de omzet uit arbeid

Bron: EIB

Bezettingsgraad gestegen

- Het aantal gewerkte uren per week is in het eerste halfjaar van 2018 constant gebleven ten opzichte van het tweede halfjaar 2017 en lag daarmee op ongeveer 42 uur per week. Met name in de gespecialiseerde bouw lag het aantal gewerkte uren per week hoog en hier vond ook de sterkste stijging plaats van één uur per week.
- Het gemiddelde aantal gewerkte weken per halfjaar is in het eerste halfjaar van 2018 opnieuw constant gebleven. Al sinds begin 2016 wordt gemiddeld per halfjaar 23 van de 26 weken gewerkt.
- De bezettingsgraad - het aantal gewerkte uren afgezet tegen dat wat potentieel mogelijk geweest zou zijn bij volledige bezetting - is met 4%-punt gestegen tot 94%. Met name in de gww is de bezettingsgraad, met 98%, zeer hoog te noemen.

Stijging gemiddeld uurtarief

- Het gemiddelde uurtarief is in het eerste halfjaar van 2018 gestegen (+ € 2) en lag op ruim € 43. De stijging was het sterkst in de algemene bouw, waar het uurtarief met meer dan € 2 toenam. Ruim de helft van de zzp'ers (55%) rekende in de eerste helft van 2018 een uurtarief hoger dan € 40.
- Ook het hoogste en het laagste uurtarief zijn in de eerste helft van 2018 gestegen. Het laagste uurtarief steeg met € 1 tot € 40 en het hoogste uurtarief steeg met € 2 tot € 46. Binnen de algemene bouw waren de stijgingen van zowel het hoogste als het laagste tarief het sterkst.

Omzet gestegen, bruto inkomen licht gedaald

- De omzet is in het eerste halfjaar van 2018 toegenomen ten opzichte van het tweede halfjaar 2017. Niet alleen gaven zzp'ers dit aan, ook de berekende omzet (op basis van het aantal gewerkte uren, weken en het uurtarief) nam met ongeveer 5% toe. Ook in de algemene en gespecialiseerde bouw steeg de omzet met respectievelijk 5% en 6%. Alleen in de gww-sector daalde de omzet licht.
- Ongeveer de helft van de omzet werd verkregen vanuit de woningbouw. Vooral in de algemene en gespecialiseerde bouw was de woningbouw de belangrijkste bron van inkomsten. In de gww-sector was de infrastructuur, zoals verwacht, de belangrijkste inkomstenbron.
- Het berekende bruto inkomen per maand vertoonde een lichte stijging van ongeveer 1% ten opzichte van de tweede helft van 2017 en lag daarmee op € 6.400. Het bruto inkomen per maand lag met € 6.500 het hoogst in de gww en gespecialiseerde bouw en met € 6.200 het laagst in de algemene bouw.

Werkvoorraad stijgt licht en wordt positief beoordeeld

- De werkvoorraad van zzp'ers is in het eerste halfjaar van 2018 met één week gestegen en daarmee hadden zzp'ers gemiddeld 19 weken werk in het vooruitzicht. In de algemene bouw lag de werkvoorraad met gemiddeld 20 weken het hoogst en hier vond ook de sterkste stijging plaats (+13%). In de gespecialiseerde bouw lag de werkvoorraad met 18 weken iets lager dan in de andere sectoren.
- De meeste zzp'ers zijn inmiddels gewend aan de grote werkvoorraden en ongeveer de helft van de zzp'ers gaf dan ook aan dat de grootte van de werkvoorraad 'normaal' is voor de tijd van het jaar. Daarnaast gaf een derde van de zzp'ers aan dat de werkvoorraad 'groot' is. De grote werkvoorraad heeft zijn weerslag op de marktverwachting. Het aandeel zzp'ers dat verwachtte dat de markt nog verder aan zal trekken is van bijna 45% gedaald tot ongeveer 30%. Daarnaast verwachtte een meerderheid van de zzp'ers dat de markt gelijk zal blijven (63%).

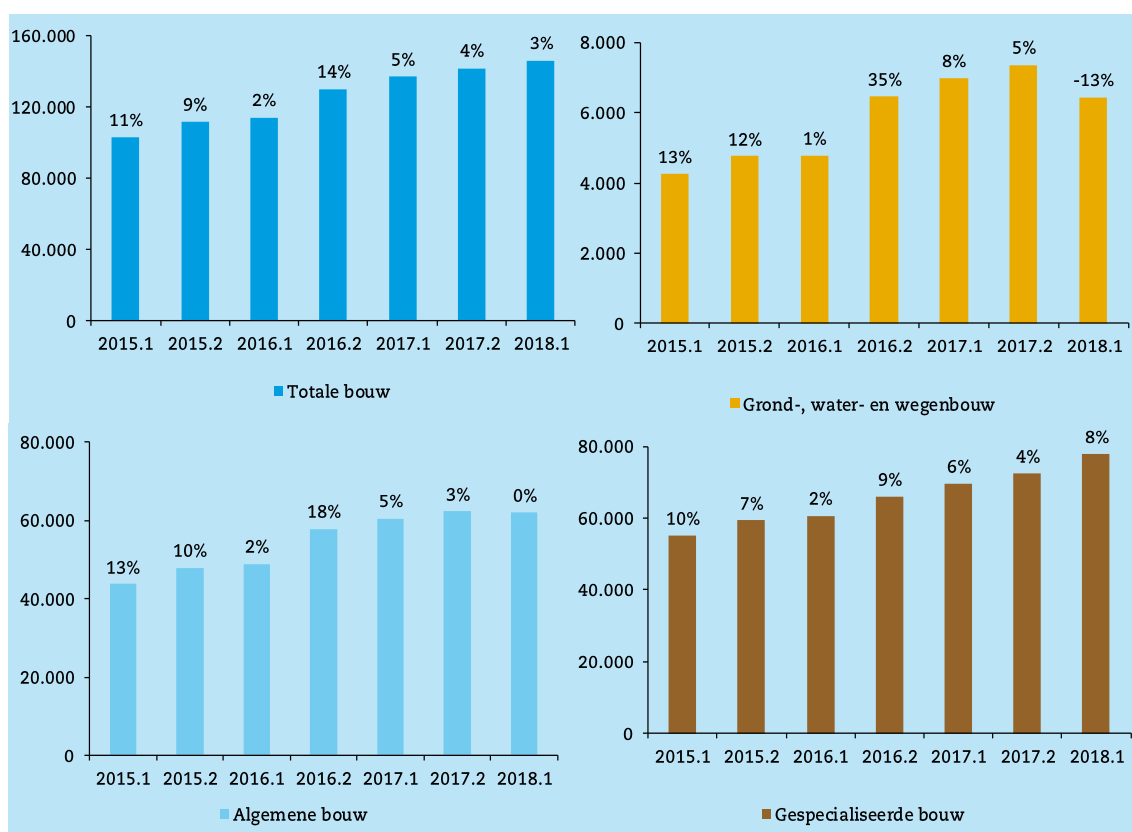
Minderheid ondervindt belemmeringen, meerderheid blijft zzp'er

- Ongeveer 70% van de zzp'ers gaf aan geen belemmeringen te ondervinden bij de uitvoering van het beroep. Hiermee is dit aandeel wel met 16%-punt gedaald ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. De belangrijkste belemmeringen zijn de concurrentie van buitenlandse zzp'ers, klanten die niet op tijd betalen en administratieve lasten. Aanvullend gaven zzp'ers aan lichamelijke klachten te ervaren en geen collega zzp'ers meer in te kunnen huren door gebrek aan tijd.
- Opnieuw verwachtte ongeveer twee derde van de zzp'ers door te blijven werken als zzp'er. Daarnaast gaf ongeveer 15% aan nog niet te weten wat zij in de toekomst zullen gaan doen. Er zijn bijna geen zzp'ers die aangaven te stoppen en een baan te zoeken of een bijbaan te zoeken naast het zzp-schap.

2 Ontwikkeling aantal zzp'ers

In het eerste halfjaar van 2018 stonden ruim 146.000 zzp'ers ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel (KvK)¹ als ondernemer in bouw. In het totaal aantal zzp'ers is nog altijd een stijgende lijn te zien, in het eerste halfjaar van 2018 vond een groei van 3% plaats ten opzichte van eind 2017. Dit betekende echter wel een verdere afvlakking van de groei ten opzichte van eerdere jaren.

De groei van het aantal zzp'ers in de bouw kwam in het eerste halfjaar van 2018 volledig door een sterke stijging van het aantal zzp'ers in de gespecialiseerde bouw, waar ruim 5.500 zzp'ers bijkwamen². In de gww liep het afgelopen halfjaar het aantal zzp'ers met ongeveer 900 terug. Het aantal zzp'ers in de algemene bouw bleef min of meer constant.

¹ Bron voor het aantal zzp'ers ingeschreven bij de KvK is Company.info.

² Zie bijlage tabel A en B voor een overzicht van de samenstelling van de populatie, de steekproef en de responsgroep naar sector en naar regio.

Aantal zzp'ers in de bouw

In tabel 2.1 is een overzicht opgenomen van het aantal zzp'ers in de bouw volgens het CBS en de KvK.

Tabel 2.1		Aantal zelfstandigen in de bouw naar diverse bronnen ¹							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Bedrijven met één werkzame persoon, CBS ²	108.665	110.300	112.910	118.405	126.700	130.800	139.120	152.085	
Aantal zzp'ers, CBS ³	95.700	97.500	102.300	107.400	
Aantal eenmanszaken KvK ⁴	69.734	77.034	85.805	97.665	112.327	135.837	142.001	146.387	

¹Per 1 januari
²CBS bedrijvendemografie
³CBS zelfstandigen zonder personeel exclusief directeur/groootaandeelhouders; inkomen, persoonskenmerken, bedrijfstak
⁴Company Info eenmanszaken met 0 en 1 werkzame persoon

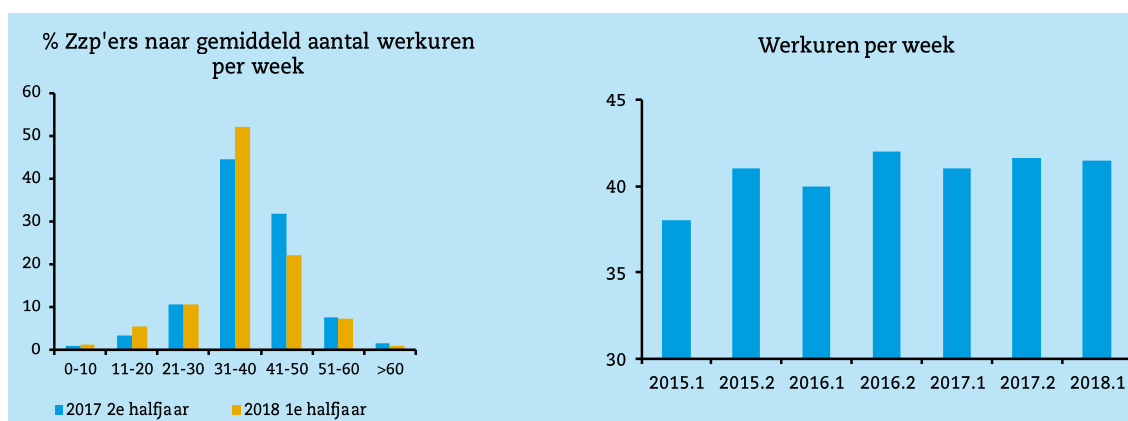
Bron: CBS en KvK, bewerking EIB

3 Totaal bouwnijverheid

3.1 Gewerkte uren per week

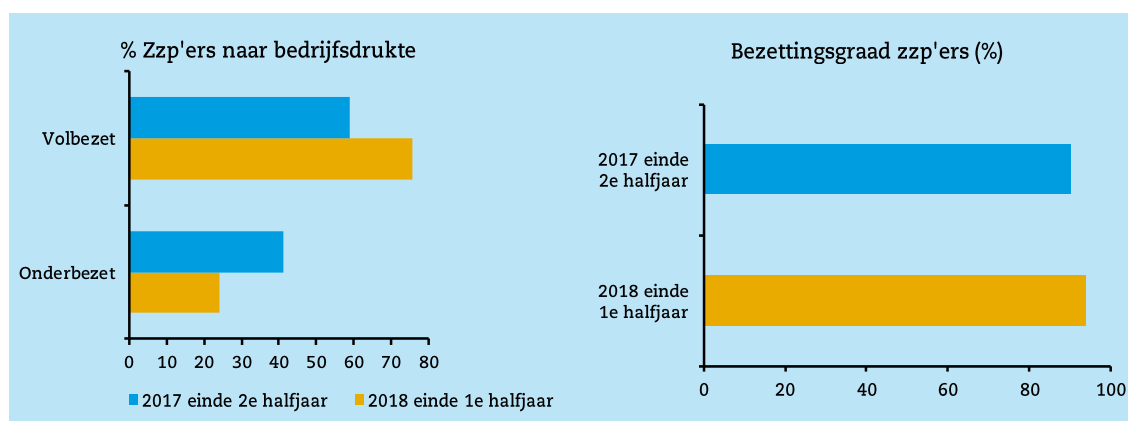
Aantal gewerkte uren constant gebleven

Het gemiddeld aantal gewerkte uren is in het eerste halfjaar van 2018 constant gebleven ten opzichte van het tweede halfjaar 2017 op bijna 42 uur per week. Ten opzichte van het eerste halfjaar van 2017 lag het aantal gewerkte uren daarentegen wel ongeveer één uur hoger. Ruim de helft van de zzp'ers werkte tussen 31 en 40 uur per week (52%). Daarnaast werkte ruim 30% meer dan 40 uur per week.

Bezetting sterk gestegen

De bezettingsgraad, het aantal feitelijk gewerkte uren als aandeel van het aantal uren tijdens een volledig bezette werkweek, is in het eerste halfjaar van 2018 met 4%-punt gestegen tot 94%. Ook in het eerste halfjaar van 2017 lag de bezettingsgraad op 94%. Met name zzp'ers in de gww hadden een hoge bezettingsgraad (98%). Ook het aandeel zzp'ers dat aangaf volledig bezet te zijn, is gestegen naar 76% en lag daarmee historisch gezien zeer hoog.

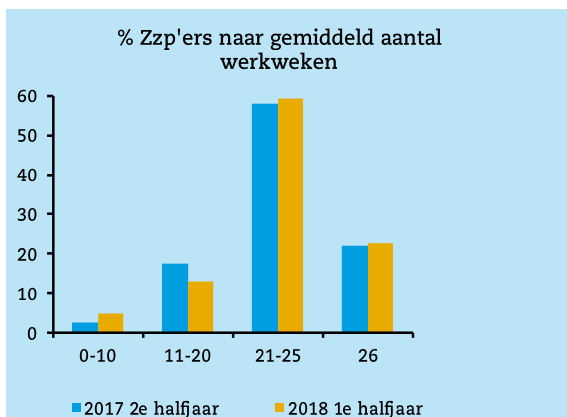

3.2 Gewerkte weken

Aantal gewerkte weken constant gebleven

Het gemiddeld aantal gewerkte weken is in het eerste halfjaar van 2018 opnieuw constant gebleven. Al sinds begin 2016 wordt gemiddeld 23 van de 26 weken per halfjaar gewerkt. Het aandeel zzp'ers dat alle 26 weken heeft gewerkt, is gestegen met ongeveer 1%-punt en ook het

aandeel zzp'ers dat tussen 21 en 25 weken heeft gewerkt, steeg met 1%-punt. Hiertegenover stond een stijging van 2%-punt in het aandeel zzp'ers dat minder dan 10 weken heeft gewerkt.

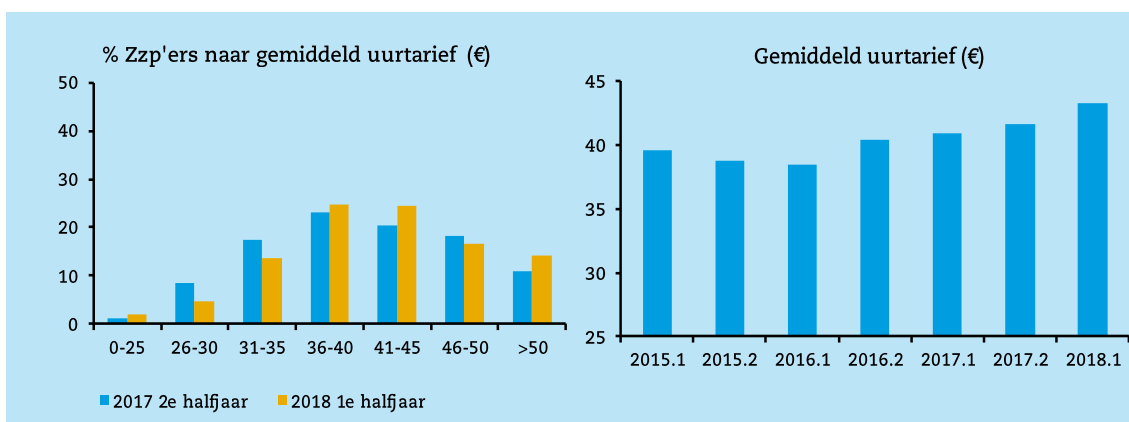

3.3 Uurtarieven

Uurtarief gestegen

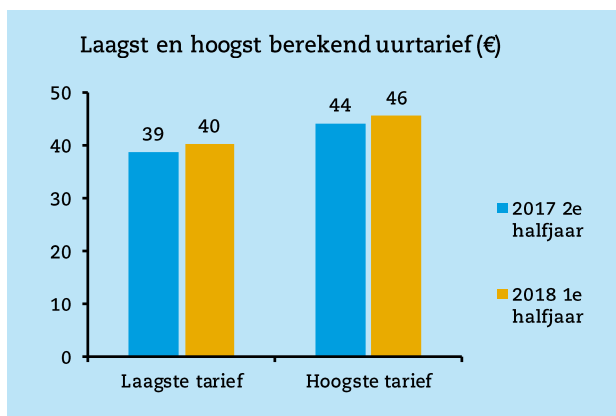
Het gemiddelde uurtarief van zzp'ers in de bouw is in het eerste halfjaar van 2018 met bijna € 2 gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 en lag op ruim € 43. De stijging was met € 2 het sterkst in de algemene bouw.

De stijging in de totale bouw was vooral te danken aan een stijging van het aandeel zzp'ers dat meer dan € 50 per uur verdiende (+ 3%-punt). Het aandeel zzp'ers dat minder dan € 35 per uur verdiende, daalde met ongeveer 7%-punt. Daarmee hanteerde in het eerste halfjaar van 2018 ruim de helft (55%) van de zzp'ers een uurtarief hoger dan € 40.

Zowel laagste als hoogste tarief gestegen

Het laagste uurtarief is met ongeveer € 1 gestegen en kwam daarmee uit op € 40. Het hoogste uurtarief is gestegen met ongeveer € 2 en kwam daarmee uit op € 46. Zowel het laagste als het hoogste tarief liggen historisch gezien zeer hoog. Het verschil tussen het hoogste en het laagste tarief is afgenomen en ligt op ruim € 5.

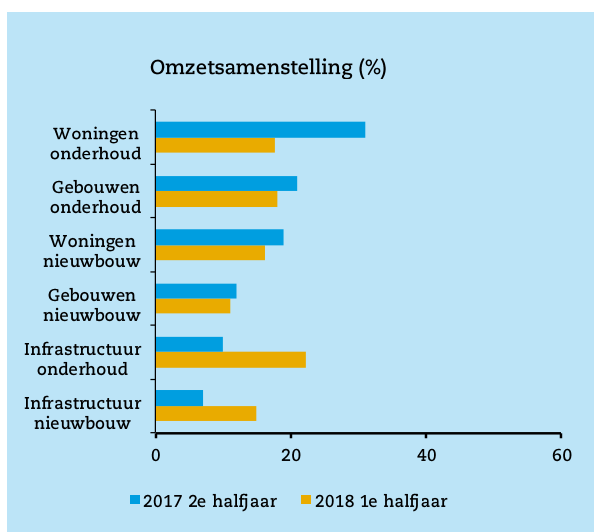

3.4 Omzet en bruto inkomen

Omzet toegenomen, infrastructuur draagt meer bij

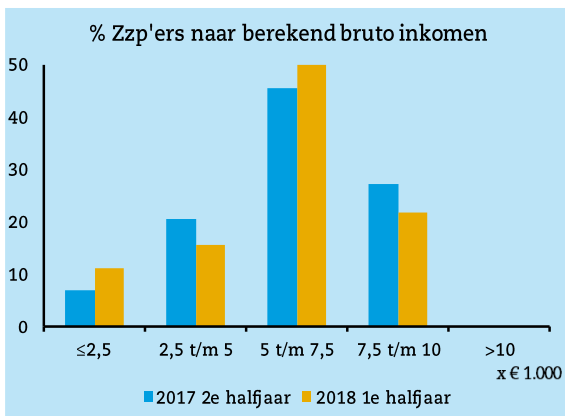
De meeste zzp'ers gaven in het eerste halfjaar van 2018 aan dat hun omzet ongeveer gelijk was gebleven ten opzichte van 2017 (53%). Daarnaast gaf ongeveer een vijfde van de zzp'ers aan dat de omzet is gestegen. Ook de berekende omzet per zzp'er (op basis van het aantal gewerkte uren, gewerkte weken en het uurtarief) vertoonde een stijging (+5%).

Hoewel het grootste deel van de omzet, net als in voorgaande jaren, afkomstig was vanuit de woningbouw, droeg ook de infrastructuur aanzienlijk bij aan de omzet in het eerste halfjaar van 2018. Ook in de algemene en gespecialiseerde bouw is het aandeel omzet dat afkomstig is vanuit de infrastructuur toegenomen.

Bruto inkomen licht gestegen

Het gemiddelde bruto inkomen per maand is in het eerste halfjaar van 2018 met 1% gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Het bruto maandinkomen bedroeg ongeveer € 6.400. De stijging ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 werd vooral veroorzaakt doordat het uurloon toenam. Meer dan de helft (52%) van de zzp'ers verdiende in het eerste halfjaar van 2018 tussen € 5.000 en € 7.500 per maand.

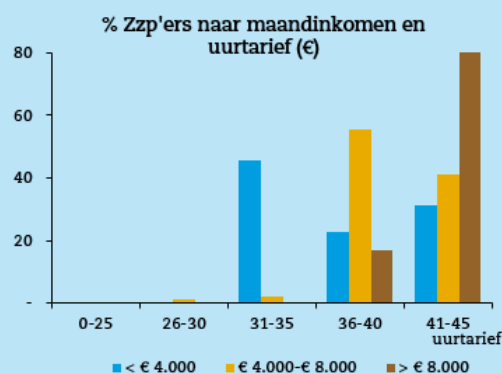
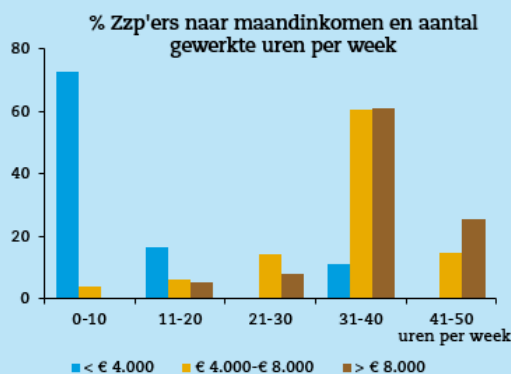

De karakteristieken van de zzp'ers naar bruto maandinkomen

Wat is de reden dat sommige zzp'ers een hoger maandinkomen hebben dan andere? Is dit te wijten aan het aantal gewerkte uren per week? Of ligt het inkomen van zzp'ers zo hoog doordat zij een hoger uurloon rekenen?

In onderstaande figuren is te zien dat zowel het aantal gewerkte uren als het gemiddelde uurtarief bijdragen aan het hoge inkomen van zzp'ers. Ruim 80% van de zzp'ers die meer dan € 8.000 per maand verdienen, had een uurloon van meer dan € 40. Ter vergelijking: bij zzp'er die minder dan € 4.000 per maand verdienen, bedroeg dit aandeel slechts 31% en bij zzp'ers met een middeninkomen bedroeg dit aandeel 41%. Daarnaast werkten zzp'ers met een hoog inkomen ook meer uren per week. Bijna 90% van de zzp'ers met een hoog inkomen werkte meer dan 30 uur per week. Onder zzp'ers met een laag inkomen werkte slechts 10% meer dan 30 uur per week.

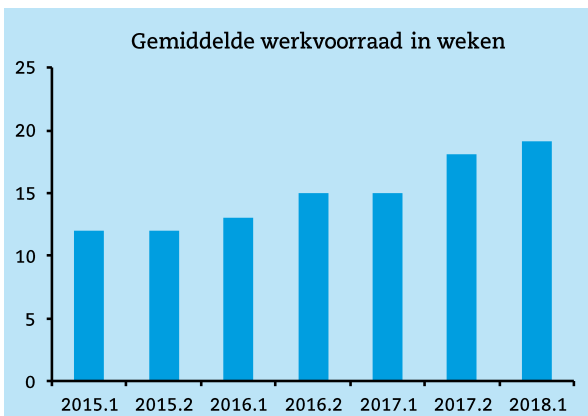
Het hogere maandloon lijkt niet eenduidig te wijden aan ofwel meer gewerkte uren per week ofwel een hoger uurloon, maar lijkt een combinatie van beide.

3.5 Orderportefeuille

Werkvoorraad verder gestegen

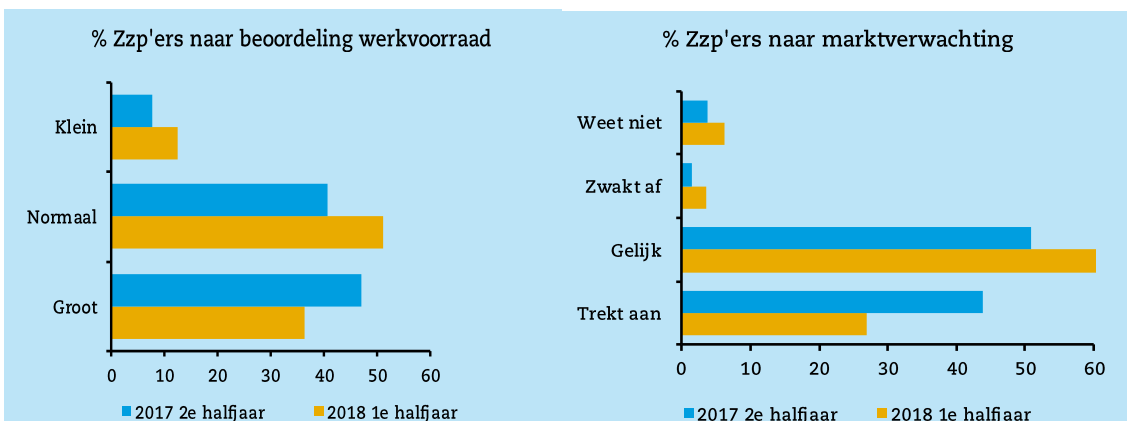
De werkvoorraad is in het eerste halfjaar van 2018 met ongeveer één week gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. De orderportefeuille van zzp'ers bedroeg gemiddeld 19 weken, wat in vergelijking met eerdere jaren relatief hoog is. Ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 vlakke de groei echter wel af, toen steeg de werkvoorraad nog met drie weken. Bij de vraag aan zzp'ers hoe zij hun werkvoorraad inschatten, gaf ongeveer een derde aan dat de werkvoorraad is gestegen.

Werkvoorraad volgens veel zzp'ers op normaal niveau en verwachtingen blijven constant

De meeste zzp'ers (51%) gaven over het eerste halfjaar van 2018 aan dat de werkvoorraad 'normaal' was voor de tijd van het jaar. Het aandeel zzp'ers dat 'normaal' aangaf, steeg ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 met ongeveer 11%-punt. Daarnaast schatte ongeveer een derde van de zzp'ers de werkvoorraad in als 'groot'.

De grote werkvoorraad heeft ertoe geleid dat de meeste zzp'ers verwachtten dat de markt in 2019 gelijk zal blijven ten opzichte van 2018. Tot begin 2017 werd voornamelijk verwacht dat de markt aan zou trekken, maar sindsdien loopt de verwachting steeds meer richting een gelijkblijvende markt, wat in de eerste helft van 2018 door ruim 60% van de zzp'ers werd aangegeven. Nog ongeveer 30% gaf aan te denken dat de markt verder zal aantrekken en slechts 4% gaf aan te verwachten dat de markt zal afzakken.

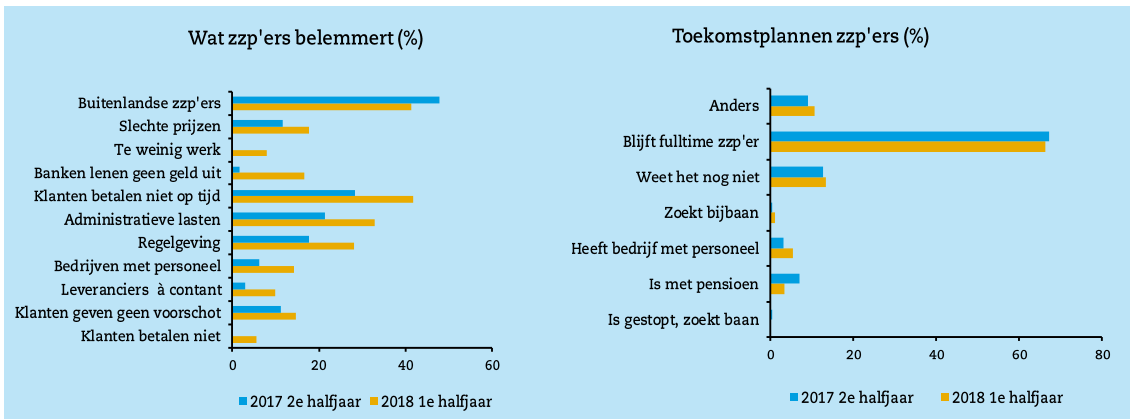

3.6 Belemmeringen en toekomstplannen

Meerderheid zzp'ers ervaart geen belemmeringen bij de uitvoering van het werk

Ongeveer 70% van de zzp'ers gaf aan geen belemmeringen te ondervinden bij de uitvoering van het beroep. Dit aandeel is ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 wel gedaald met 16%-punt. De belangrijkste belemmeringen zijn de concurrentie van buitenlandse zzp'ers (41%), klanten die niet op tijd betalen (41%) en administratieve lasten (33%). Aanvullend gaven zzp'ers aan belemmeringen te ondervinden door lichamelijke klachten en doordat zij geen collega's meer kunnen inhuren, aangezien die geen tijd hebben.

In de eerste helft van 2018 verwachtte ongeveer twee derde van de zzp'ers ook in 2019 als zzp'er te blijven werken. Daarnaast gaf ongeveer 15% aan niet te weten wat zij zullen gaan doen. Vrijwel geen enkele zzp'er was van te plan te stoppen als zzp'er en een baan in loondienst te gaan zoeken of was van plan een bijbaan te zoeken naast het zzp-schap.

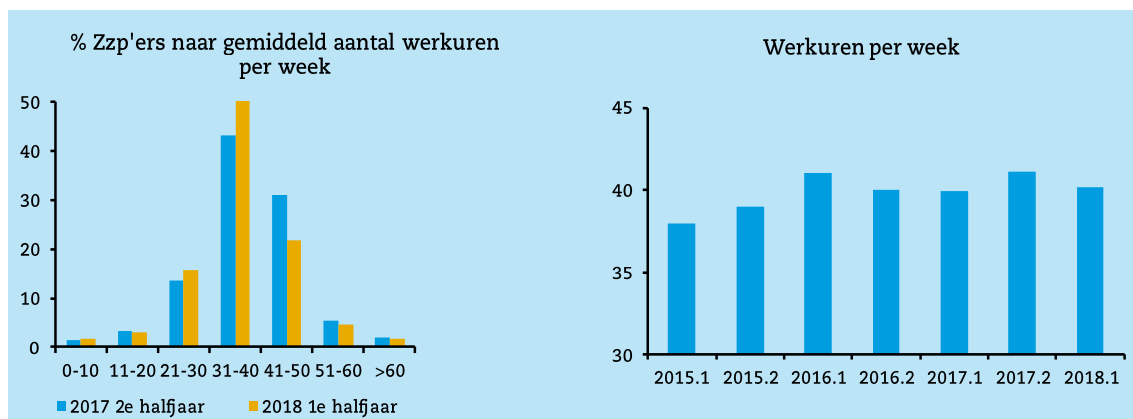
4 Algemene bouw

4.1 Gewerkte uren per week

Gemiddeld aantal gewerkte uren per week licht gedaald

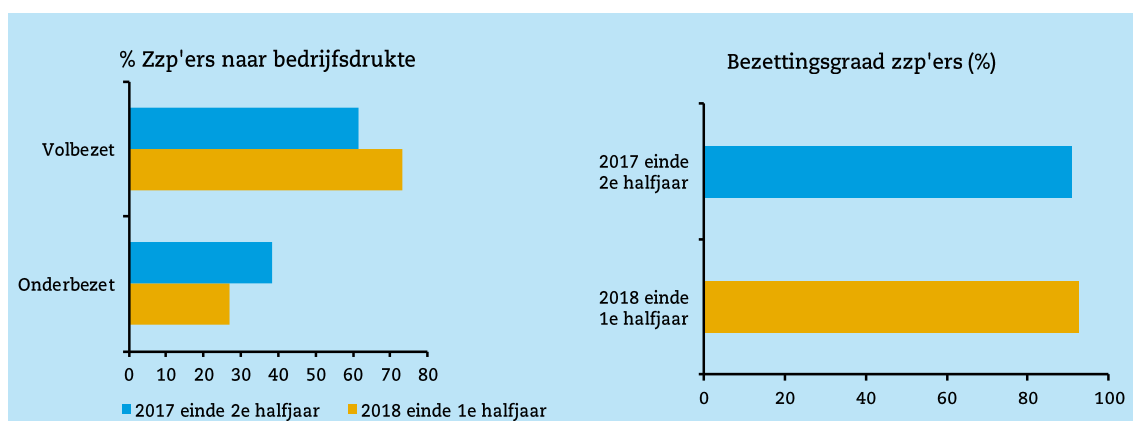
Het gemiddelde aantal gewerkte uren per week is in het eerste halfjaar van 2018 in de algemene bouw zeer licht gedaald met ongeveer 2% ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017.

Gemiddeld werd ongeveer 40 uur per week gewerkt. Dit kwam vooral doordat een groter aandeel zzp'ers aangaf ongeveer 40 uur per week te werken in plaats van meer dan 40 uur per week. In historisch perspectief is het gemiddelde uurtarief echter nog altijd hoog.

Bezettingsgraad gestegen

De bezettingsgraad, oftewel de verhouding tussen het aantal daadwerkelijk gewerkte uren en het aantal uren dat mogelijk gewerkt zou kunnen worden bij volledige bezetting, is in de algemene bouw met 2%-punt gestegen. De bezettingsgraad bedroeg daarmee 93% in de eerste helft van 2018. Het aandeel zzp'ers dat aangaf volledig bezet te zijn, steeg met bijna 12%-punt. Begin 2018 gaf daarmee 73% van de zzp'ers aan volledig bezet te zijn.

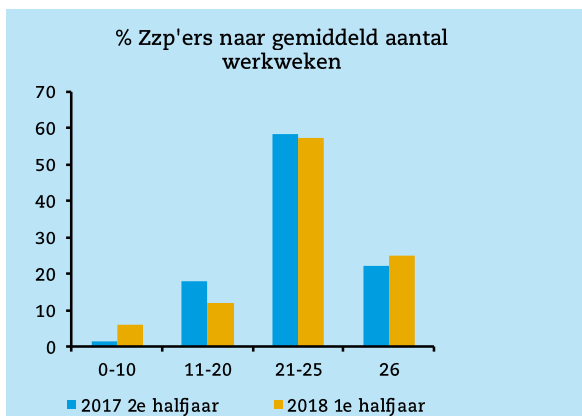

4.2 Gewerkte weken

Gemiddeld aantal gewerkte weken constant gebleven

Het gemiddelde aantal gewerkte weken is in het eerste halfjaar van 2018 constant gebleven op 23 weken per halfjaar. Daarmee ligt het aantal gewerkte weken al sinds 2016 stabiel op 23 weken. Hierbij weegt de stijging (+3%-punt) van het aandeel zzp'ers dat alle 26 weken heeft

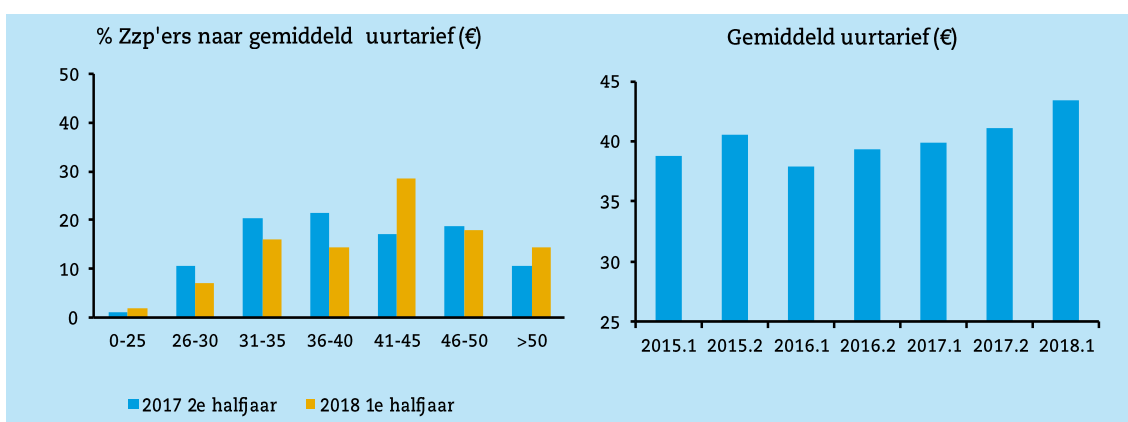
gewerkt op tegen het aandeel zzp'ers (+5%-punt) dat minder dan tien weken heeft gewerkt, waardoor het gemiddelde constant is gebleven.

4.3 Uurtarieven

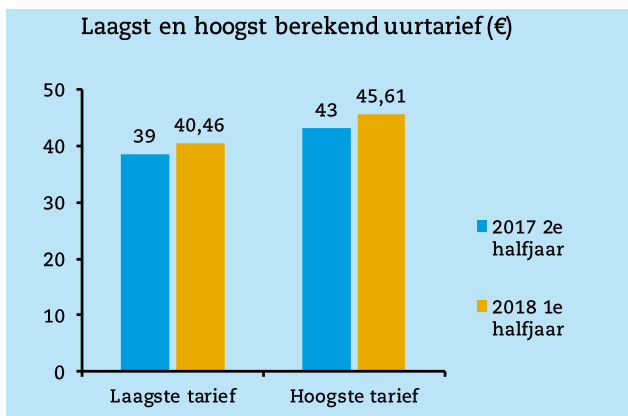
Sterke stijging gemiddeld uurtarief

Het gemiddelde uurtarief van zzp'ers in de algemene bouw is in het eerste halfjaar van 2018 gestegen met ruim € 2 (6%) en lag daarmee op ongeveer € 43. Ten opzichte van eerdere jaren is dit een zeer sterke stijging van het gemiddelde uurtarief; ter vergelijking de afgelopen drie halfjaren steeg het uurtarief elk halfjaar met gemiddeld 3%. Deze stijging kwam vooral doordat het aandeel zzp'ers dat tussen € 41 en € 45 verdiende met 12%-punt is gestegen en doordat het aandeel dat meer dan € 50 per uur verdiende, toenam met 4%-punt. Dit ging ten koste van het aandeel zzp'ers dat minder dan € 40 verdiende (-14%-punt).

Stijging zowel hoogste als laagste uurtarief, verschil afgenomen

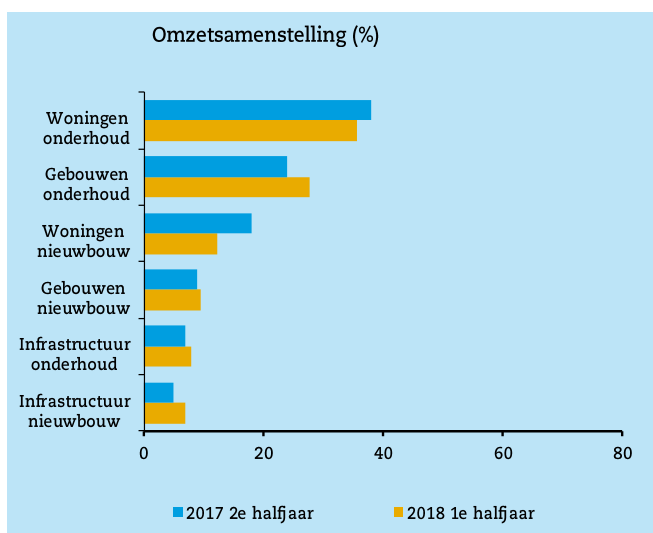
Zowel het hoogste als het laagste uurtarief zijn in het eerste halfjaar van 2018 gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Het hoogste uurtarief steeg met € 2 en kwam daarmee uit op € 46 per uur. Het laagste uurtarief steeg tot € 40. Hiermee nam het verschil tussen het hoogste en het laagste tarief opnieuw verder af.

4.4 Omzet en bruto inkomen

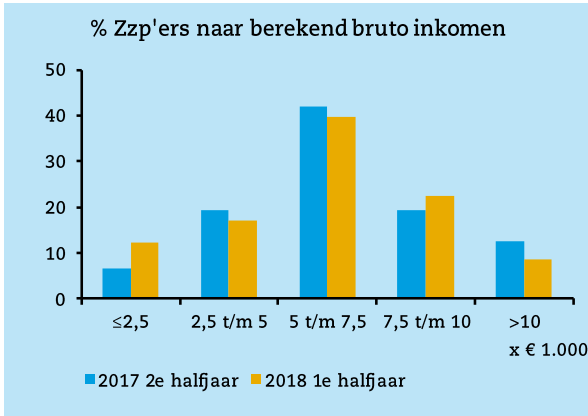
Omzet toegenomen, woningbouw droeg hier het meest aan bij

In de algemene bouw is de berekende omzet per zzp'er (op basis van het aantal gewerkte uren, het aantal gewerkte weken per halfjaar en het gehanteerde uurtarief) toegenomen met ongeveer 5%. Net als in voorgaande jaren droeg de woningbouw het meeste bij aan de omzet (48%), hoewel dit aandeel wel licht is afgenomen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 (-8%-punt).

Bruto inkomen gelijk gebleven

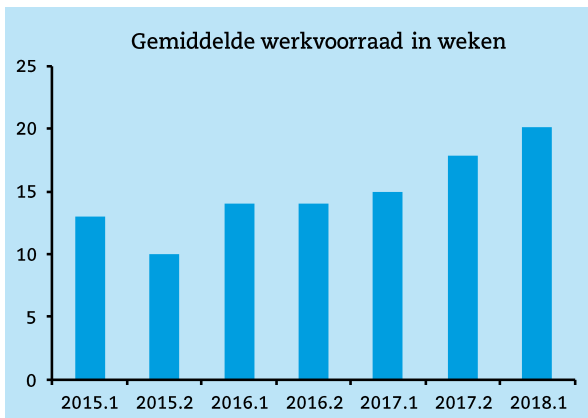
Het bruto inkomen is in het eerste halfjaar van 2018 ongeveer gelijk gebleven op € 6.200 per maand. Het grootste aandeel zzp'ers verdiende in het eerste halfjaar van 2018 tussen € 5.000 en € 7.500. Toch steeg het aandeel zzp'ers dat meer dan € 5.000 verdiende met bijna 12%-punt.

4.5 Orderportefeuille

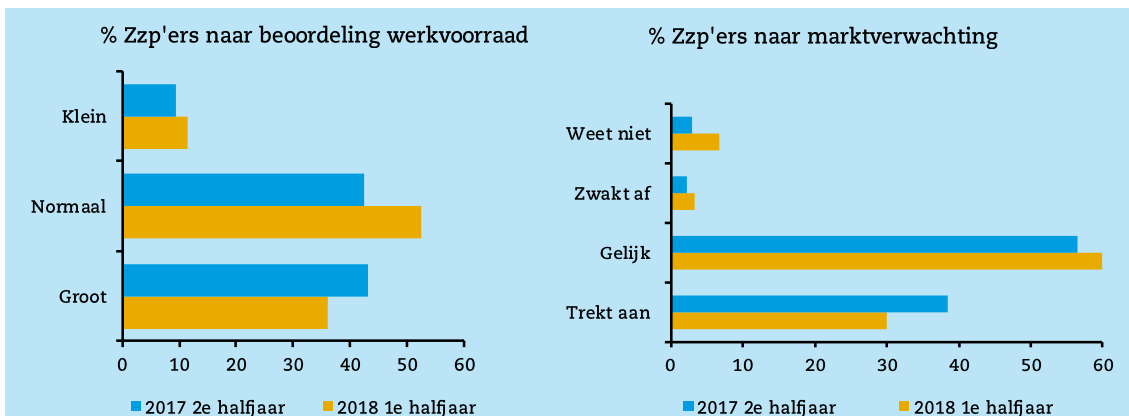
Werkvoorraad sterk gestegen

De werkvoorraad is in het eerste halfjaar van 2018 met twee weken gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Gemiddeld hadden zzp'ers 20 weken werk in de orderportefeuille. Historisch gezien is dit een zeer hoge werkvoorraad. Ongeveer een derde van de zzp'ers gaf ook aan dat de werkvoorraad is gestegen. Bijna 40% van de zzp'ers gaf aan dat de werkvoorraad gelijk is gebleven ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017.

Zzp'ers positief over de toekomst

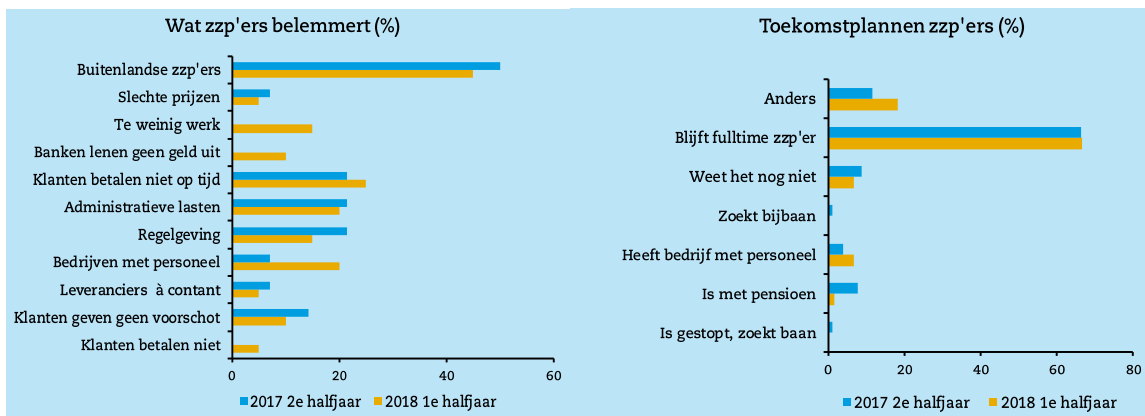
De meeste zzp'ers gaven over het eerste halfjaar van 2018 aan dat de werkvoorraad 'normaal' was voor de tijd van het jaar. Dit aandeel steeg met ongeveer 10%-punt ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Daarnaast gaf ongeveer 35% aan dat de werkvoorraad 'groot' was. Het aandeel zzp'ers dat verwachtte dat de markt verder aan zal trekken, is licht gedaald ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. In het licht van de zeer hoge werkvoorraad is dit ook niet opmerkelijk. Ongeveer 60% van de zzp'ers verwachtte dat de markt op dit hoge niveau gelijk zal blijven.

4.6 Belemmeringen en toekomstplannen

Meerderheid van zpp'ers ondervindt geen belemmeringen

Twee derde van de zpp'ers gaf aan in het eerste halfjaar van 2018 geen belemmeringen te hebben ondervonden bij de uitvoering van het beroep. Daarmee ondervond een groter aandeel (+18%-punt) wel belemmeringen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. De meeste zpp'ers werden belemmerd door de concurrentie van buitenlandse arbeidskrachten (45%). Daarnaast werden ook klanten die niet op tijd betalen, concurrentie van bedrijven met personeel en administratieve lasten als een belemmering gezien. Het aandeel zpp'ers dat aangaf te maken te hebben met slechte prijzen lag met 5% op een historisch laag niveau. Ongeveer twee derde van de zpp'ers verwachtte ook in de toekomst als zpp'er te blijven werken. Daarnaast gaf bijna 20% 'anders' aan. Het aandeel zpp'ers dat van plan was te stoppen als zpp'er en een baan te zoeken, is gezakt naar vrijwel nul. Hetzelfde geldt voor het aandeel zpp'ers dat een bijbaan wilde zoeken naast het zpp-schap.

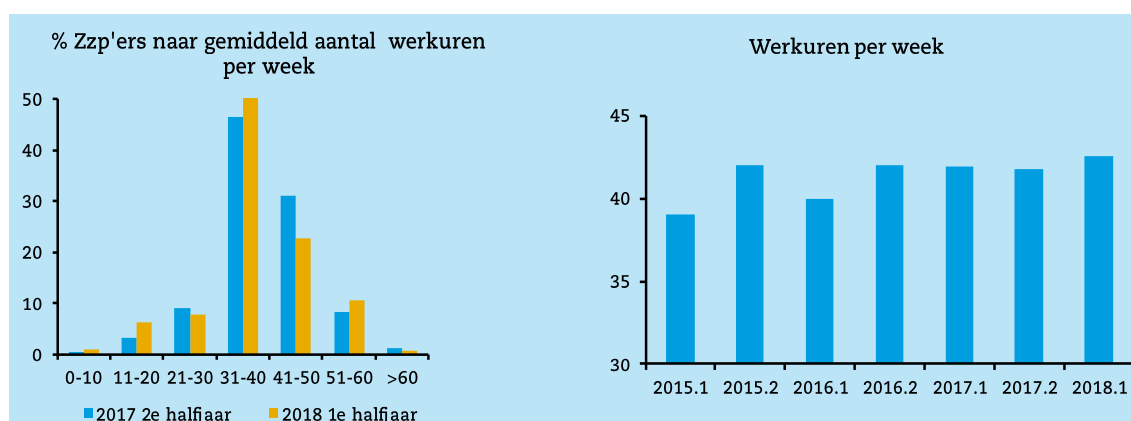

5 Gespecialiseerde bouw

5.1 Gewerkte uren per week

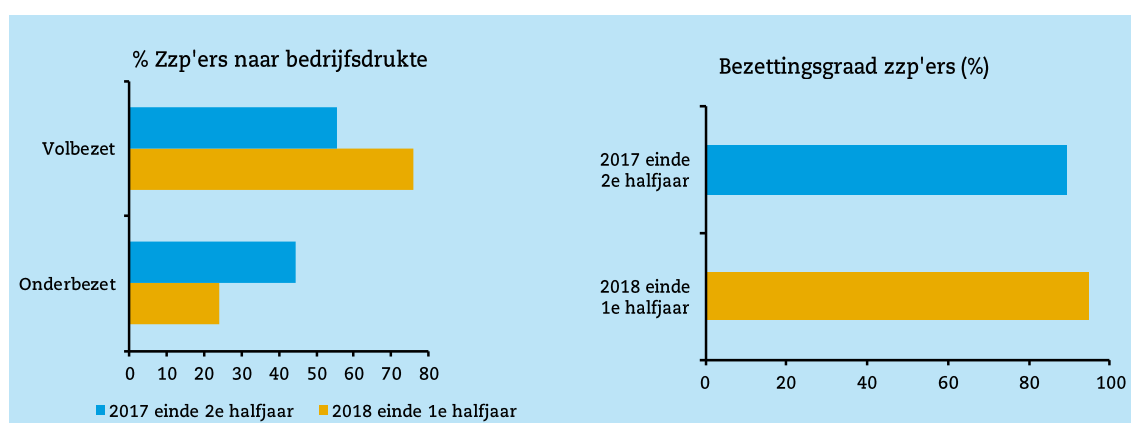
Aantal gewerkte uren per week gestegen

Het aantal gewerkte uren per week steeg in de gespecialiseerde bouw met bijna één uur ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Gemiddeld werd in de gespecialiseerde bouw in de eerste helft van 2018 43 uur gewerkt. Dit kwam vooral doordat het aandeel zzp'ers dat meer dan 50 uur per week werkte met 2%-punt steeg. Meer dan de helft van de zzp'ers werkte tussen 30 en 40 uur per week.

Bezettingsgraad op hoog niveau

De bezettingsgraad in de gespecialiseerde bouw is in het eerste halfjaar van 2018 sterk gestegen. De bezettingsgraad, gedefinieerd als het aantal feitelijk gewerkte uren als aandeel van het aantal uren dat mogelijk gewerkt kon worden bij volledige bezetting, bedroeg 95%. De bezettingsgraad is nog niet eerder sinds de meting zo hoog geweest. Het aandeel zzp'ers dat aangaf volledig bezet te zijn, is ook verder gestegen tot 76%.

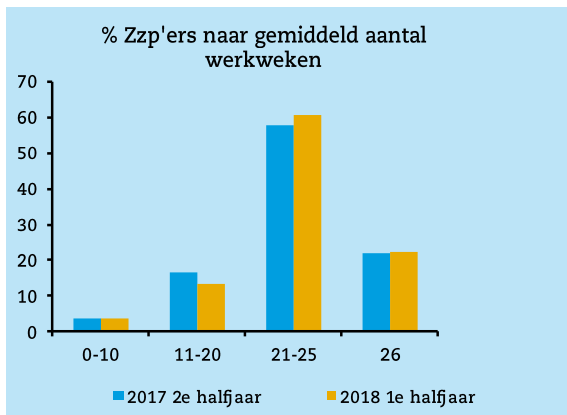

5.2 Gewerkte weken

Gemiddeld aantal gewerkte weken constant gebleven

Het gemiddeld aantal gewerkte weken is in het eerste halfjaar van 2018 gelijk gebleven ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Gemiddeld werd in dit halfjaar 23 weken gewerkt en

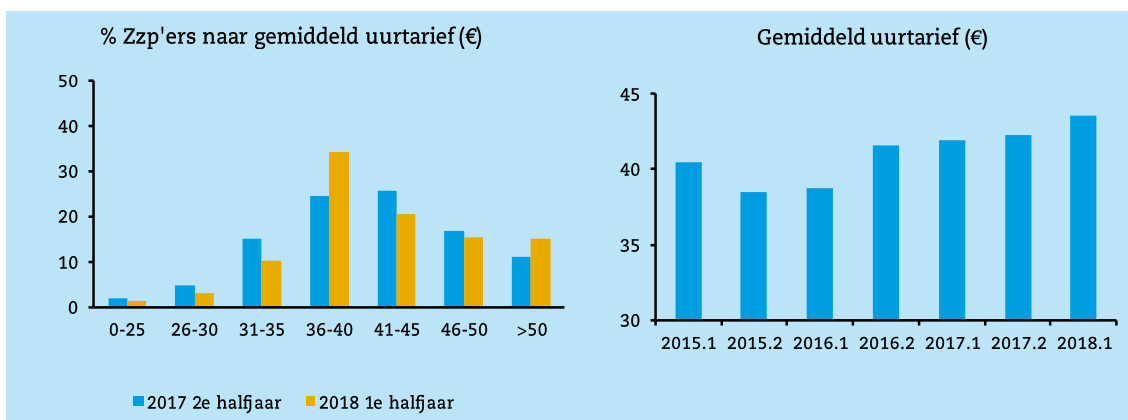
daarmee werd in de gespecialiseerde bouw evenveel gewerkt als in andere sectoren binnen de bouw. In de verdeling van zzp'ers naar het aantal weken dat zij hebben gewerkt, was een lichte verschuiving zichtbaar. Hierdoor werkte ruim 60% van de zzp'ers tussen 21 en 25 weken. Dit ging ten koste van het aandeel zzp'ers dat tussen 11 en 20 weken werkte, dat met 4%-punt daalde.

5.3 Uurtarieven

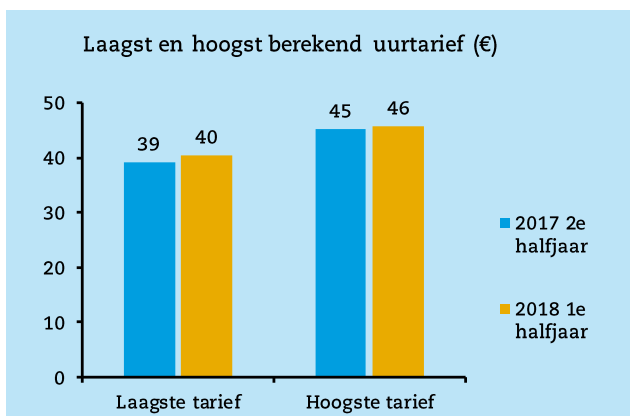
Gemiddeld uurtarief gestegen

Het gemiddelde uurtarief van zzp'ers in de gespecialiseerde bouw is met ruim € 1 toegenomen tot bijna € 44. Deze stijging was vooral te danken aan een sterke stijging van 4%-punt in het aandeel zzp'ers dat meer dan € 50 per uur verdiende. Ook daalde het aandeel zzp'ers dat minder dan € 30 per uur verdiende met 7%-punt. Ongeveer de helft van de zzp'ers verdiende net als in voorgaande jaren tussen € 36 en € 45 per uur.

Hoogste en laagste uurtarief verder gestegen

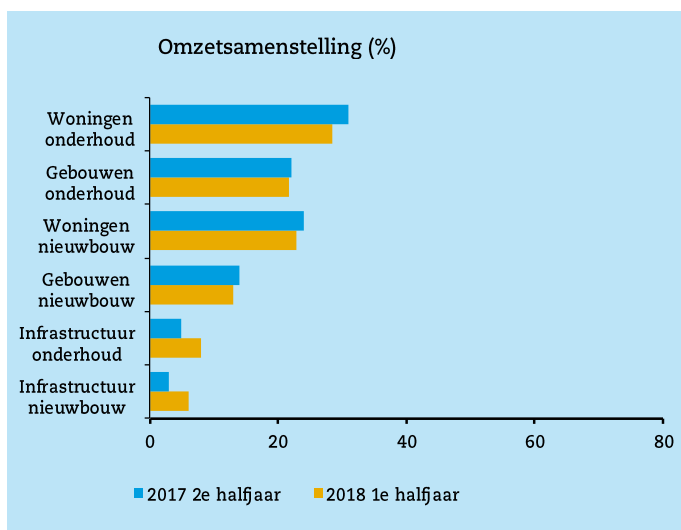
In de gespecialiseerde bouw zijn zowel het laagste uurtarief als het hoogste uurtarief met € 1 gestegen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Hiermee kwam het laagste tarief uit op ongeveer € 40 in de eerste helft van 2018. Het hoogste tarief bedroeg € 46 per uur. Het verschil tussen het hoogste en het laagste tarief neemt al enkele jaren verder af en deze trend zet ook begin 2018 verder door.

5.4 Omzet en bruto inkomen

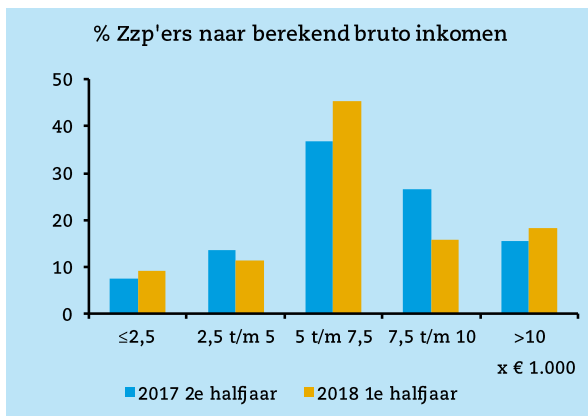
Omzet sterk gestegen

In vergelijking met de andere sectoren binnen de bouw steeg de omzet het sterkst in de gespecialiseerde bouw. Ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 steeg de omzet in het eerste halfjaar van 2018 met ongeveer 6%. Dit kwam vooral door een stijging van het gemiddelde aantal gewerkte uren per week en een stijging van het gemiddelde uurtarief. Ook in de gespecialiseerde bouw was ongeveer de helft van de omzet afkomstig uit de woningbouw. Voornamelijk het onderhoud van woningen droeg sterk bij aan de omzet (28%). Opvallend is dat de bijdrage van infrastructurele werkzaamheden in het eerste halfjaar van 2018 is toegenomen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 (+6%-punt).

Bruto inkomen gestegen

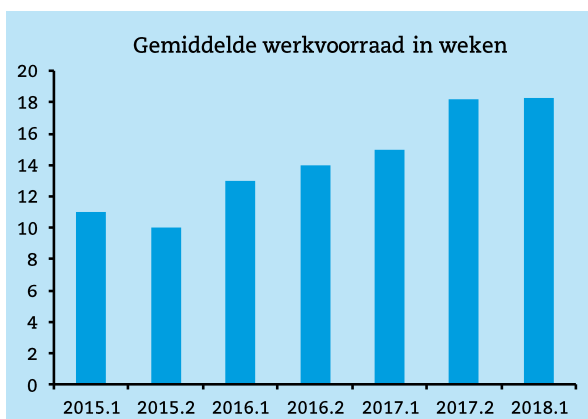
Het gemiddelde bruto inkomen is in de gespecialiseerde bouw licht gestegen (+2%) ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Gemiddeld verdienen zzp'ers in de gespecialiseerde bouw € 6.500 per maand. Deze stijging kwam vooral doordat het aandeel zzp'ers dat meer dan € 10.000 verdiende steeg (+3%-punt). Ongeveer 45% van de zzp'ers verdiende tussen € 5.000 en € 7.500.

5.5 Orderportefeuille

Werkvoorraad gelijk gebleven

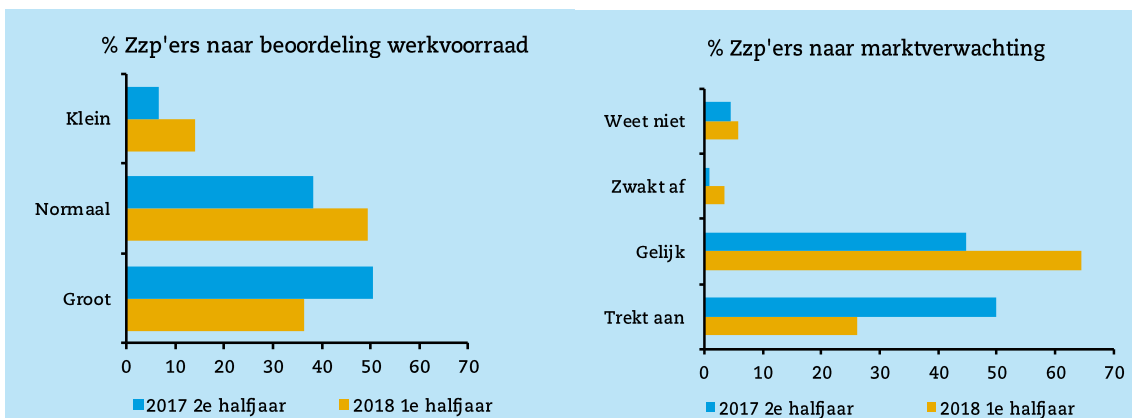
De werkvoorraad is in het eerste halfjaar van 2018 in de gespecialiseerde bouw constant gebleven op 18 weken. Bijna 40% van de zzp'ers gaf ook aan dat de werkvoorraad gelijk is gebleven ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017.

Normale werkvoorraad voor zzp'ers en positieve toekomstverwachtingen

Ongeveer de helft van de zzp'ers beoordeelde hun werkvoorraad als 'normaal' voor de tijd van het jaar. Hiermee is dit aandeel toegenomen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 toen nog 38% van de zzp'ers dit aangaf. Het aandeel zzp'ers dat aangaf dat de werkvoorraad 'groot' was, is daarmee gedaald (-14%-punt). Dit geeft voornamelijk aan dat zzp'ers gewend raken aan de drukte.

Zzp'ers in de gespecialiseerde bouw zijn positief gestemd over de toekomst. Ongeveer 65% van de zzp'ers gaf aan te verwachten dat de markt gelijk zal blijven, wat gegeven de hoge werkvoorraad een positieve insteek is. Daarnaast gaf ongeveer een kwart van de zzp'ers aan te verwachten dat de markt nog verder aan zal trekken. Het aandeel dat verwachtte dat de markt zal afzwakken lag op 3%.

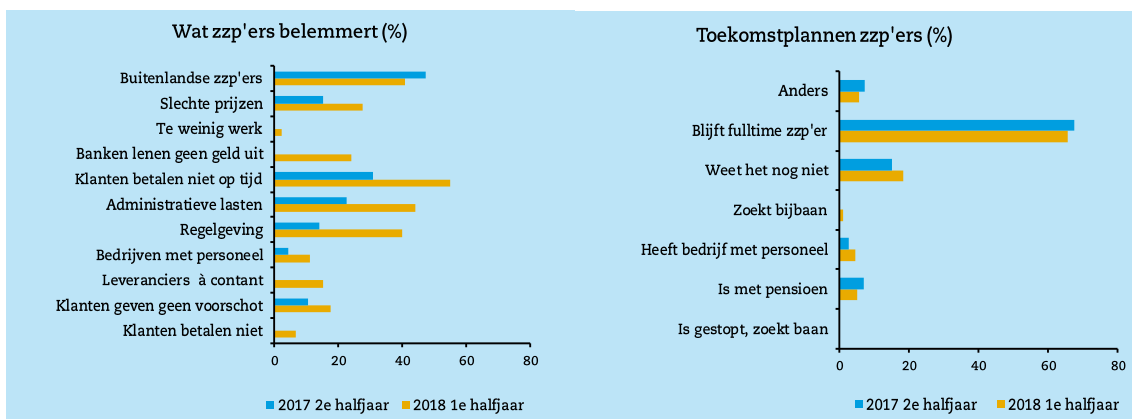

5.6 Belemmeringen en toekomstplannen

Zzp'ers blijven voornamelijk zzp'er in de toekomst

Ongeveer 70% van de zzp'ers gaf aan geen belemmeringen te ondervinden bij de uitvoering van het werk. Hiermee ondervond het merendeel van de zzp'ers in de gespecialiseerde bouw geen belemmeringen, hoewel dit aandeel wel met 15%-punt is gedaald ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Belemmeringen kwamen vooral doordat klanten niet op tijd betalen (55%), administratieve lasten (44%), door concurrentie van buitenlandse zzp'ers (41%) en door regelgeving (40%). Vooral de belemmeringen rond regelgeving en klanten die niet op tijd betalen zijn in het laatste halfjaar sterk toegenomen. Hoewel de concurrentie van buitenlandse zzp'ers nog altijd een substantieel probleem is, is het aandeel zzp'ers dat dit aangaf wel afgenomen met 6%-punt.

Ongeveer twee derde van de zzp'ers in de gespecialiseerde bouw gaf aan ook in de toekomst als zzp'er te willen blijven werken. Dit aandeel is daarmee ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Daarnaast gaf 18% aan nog niet te weten wat zij in de toekomst zullen gaan doen. Vrijwel geen enkele zzp'er was nog van plan te stoppen als zzp'er en een vaste baan te zoeken en ook het aandeel dat aangaf een bijbaan te zullen nemen was vrijwel nihil.

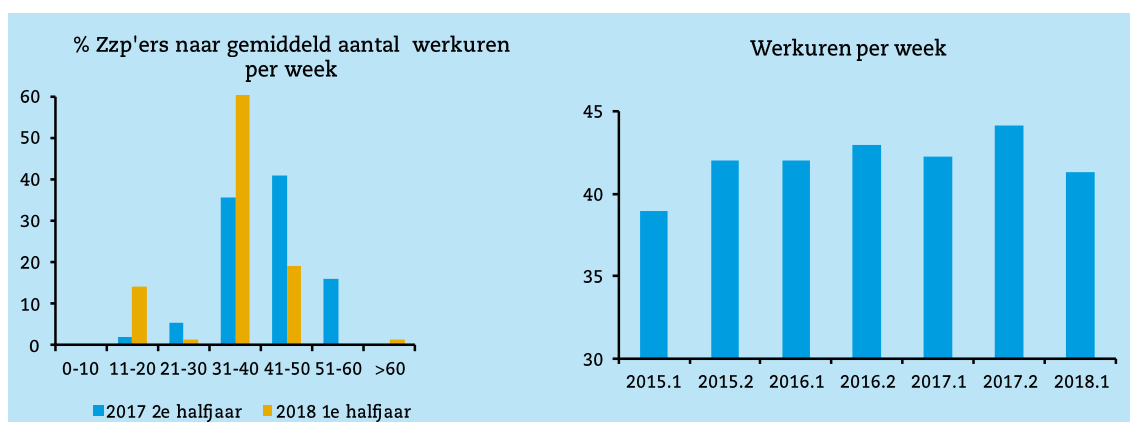

6 Grond-, water- en wegenbouw

6.1 Gewerkte uren per week

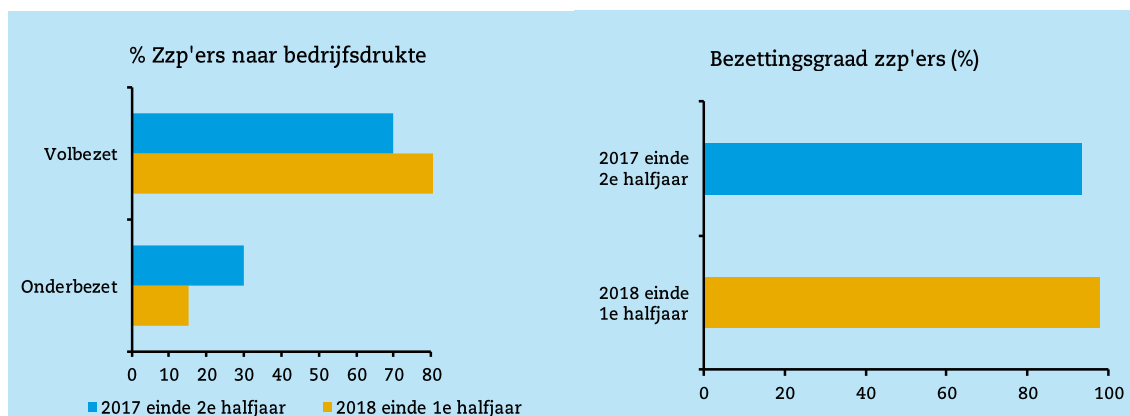
Aantal gewerkte uren per week licht gedaald

Het gemiddelde aantal gewerkte uren per week is in het eerste halfjaar van 2018 gedaald met ongeveer drie uur ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Gemiddeld werd nog 41 uur per week gewerkt. Hiermee lag het aantal gewerkte uren binnen de gww wel meer in lijn met het totale gemiddelde. Deze daling kwam vooral door een sterke daling van het aandeel zzp'ers dat meer dan 40 uur per week werkte, wat ten goede kwam aan het aandeel dat tussen 31 en 40 uur per week werkte. De meeste zzp'ers (64%) werkten daarmee in de eerste helft van 2018 tussen 31 en 40 uur.

Bezettingsgraad sterk gestegen

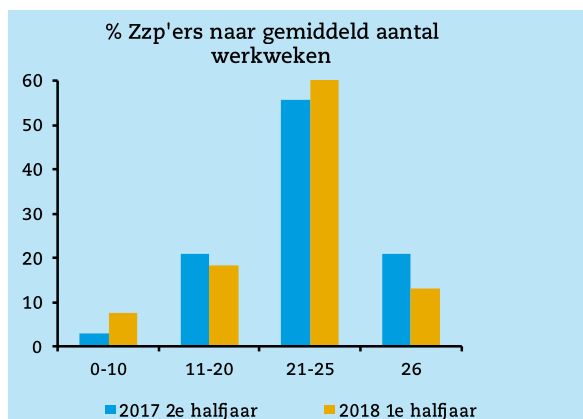
De bezettingsgraad in de gww is gestegen met 4%-punt en lag daarmee in de eerste helft van 2018 op 98%. Hiermee lag de bezettingsgraad binnen de gww niet alleen hoger dan in de andere sectoren van de bouw, ook in historisch perspectief lag de bezettingsgraad hoger dan eerder gemeten. Ook het aandeel zzp'ers dat aangaf volledig bezet te zijn, lag in het eerste halfjaar van 2018 historisch gezien zeer hoog. Begin 2018 gaf 85% aan volledig bezet te zijn, terwijl dit aandeel eind 2017 op 70% lag.

6.2 Gewerkte weken

Stabiel gemiddeld aantal gewerkte weken

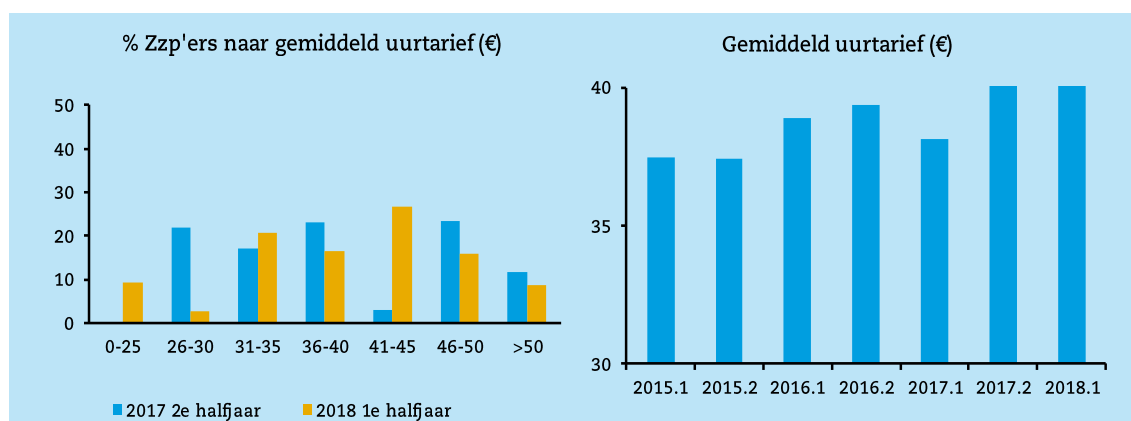
Het gemiddeld aantal gewerkte weken is in het eerste halfjaar van 2018 opnieuw constant gebleven ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Gemiddeld werd in de gww 23 van de 26 weken gewerkt. Ook uit de verdeling komt dit gemiddelde naar voren, ruim 60% van de zzp'ers in de gww werkte tussen 21 en 25 uur per week. Dit aandeel is met 5%-punt toegenomen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017.

6.3 Uurtarieven

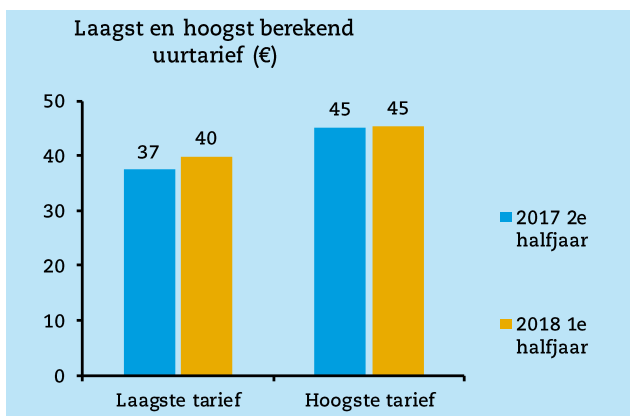
Uurtarief licht gestegen

Het uurtarief in de gww-sector is met ongeveer € 1 gestegen tot € 41 per uur in het eerste halfjaar van 2018. Uit de verdeling blijkt dit voornamelijk doordat het aandeel zzp'ers dat minder dan € 40 per uur verdiende met 13%-punt is gedaald ten gunste van het aandeel dat meer dan € 40 per uur verdiende. Ongeveer een kwart van de zzp'ers in de gww verdiende tussen € 41 en € 45 per uur en daarmee is dit aandeel het grootst.

Laagste uurtarief gestegen, verschil afgenomen

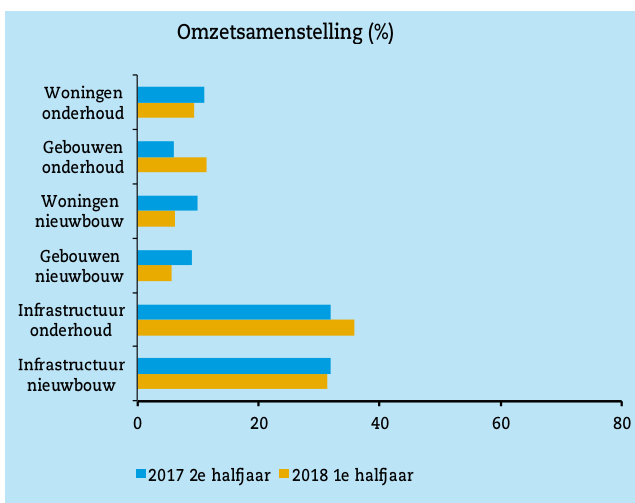
Het laagste uurtarief is in de gww-sector in het eerste halfjaar van 2018 met bijna € 3 toegenomen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Het gemiddelde laagste uurtarief bedroeg daarmee € 40. Het hoogste uurtarief bleef constant op € 45. Het verschil tussen het hoogste en het laagste uurtarief is hierdoor afgenomen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 en bedroeg € 4. Ten opzichte van het eerste halfjaar van 2017 is het verschil constant gebleven, hoewel zowel het hoogste als het laagste uurtarief in het eerste halfjaar van 2018 hoger liggen dan in het eerste halfjaar van 2017.

6.4 Omzet en bruto inkomen

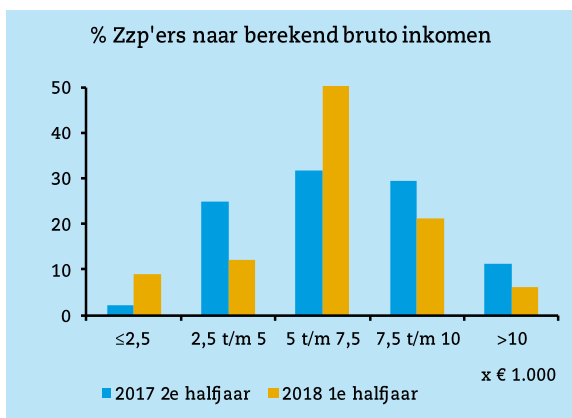
Omzet nam licht af

De omzet in de gww-sector daalde in het eerste halfjaar van 2018 ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 met ongeveer 6%. Hiermee is dit de enige sector binnen de bouw waar de omzet niet toenam. Deze daling kwam vooral door een afname van het aantal gewerkte uren per week, de andere variabelen die bijdragen aan de omzet bleven redelijk constant. In lijn met de verwachtingen kwam het grootste aandeel van de omzet uit de infrastructuur (67%) en dit aandeel is ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 met 3%-punt gestegen.

Lichte daling bruto inkomen

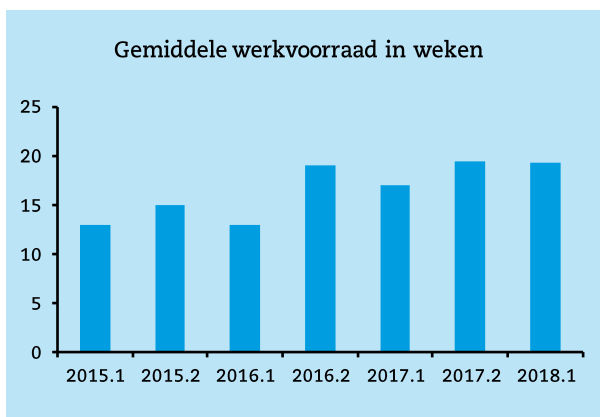
Het bruto inkomen is in het eerste halfjaar van 2018 met ongeveer 2% gedaald ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Daarmee werd gemiddeld € 6.500 per maand verdiend. Ten opzichte van het eerste halfjaar van 2017 is dit echter wel een stijging van 7%. In de verdeling is de lichte daling ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 te zien in een daling van het aandeel zzp'ers dat meer dan € 7.500 per maand verdiende (-14%-punt). Dit kwam vooral ten goede aan het aandeel zzp'ers dat tussen € 5.000 en € 7.500 per maand verdiende, dat met bijna 20%-punt steeg. In het eerste halfjaar van 2018 verdiende meer dan de helft (52%) van de zzp'ers in de gww-sector tussen € 5.000 en € 7.500.

6.5 Orderportefeuille

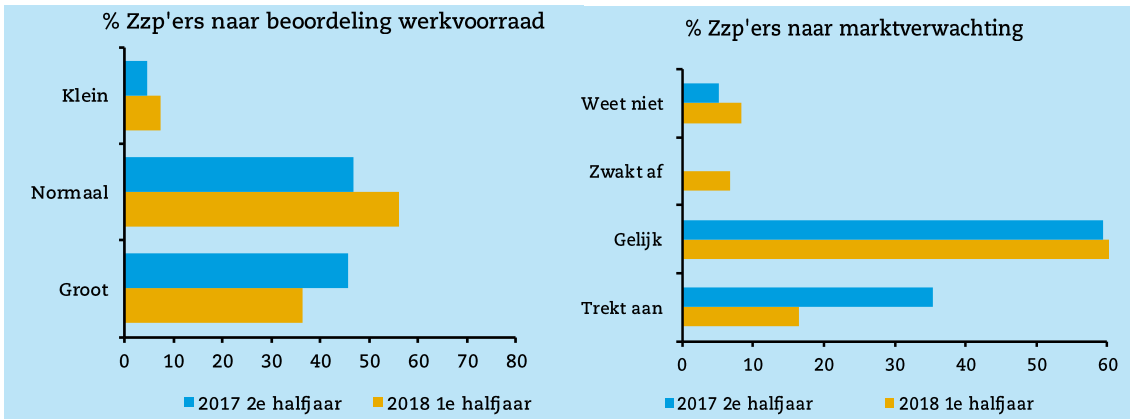
Werkvoorraad constant gebleven

De gemiddelde werkvoorraad is in de gww constant gebleven op 19 weken in het eerste halfjaar van 2018. Hiermee lag het aantal gewerkte weken in de gww in lijn met de andere sectoren. Het aandeel zzp'ers dat aangaf dat de werkvoorraad constant is gebleven lag ook op ruim 40%. Het aandeel zzp'ers dat aangaf dat de werkvoorraad hoger was dan in eerdere jaren lag met 24% relatief laag in vergelijking met de andere sectoren. Dit is mogelijk te verklaren doordat de werkvoorraad in de gww in eerdere jaren al op dergelijke hoge niveaus lag.

Zzp'ers in de infra positief over werkvoorraad en marktverwachting

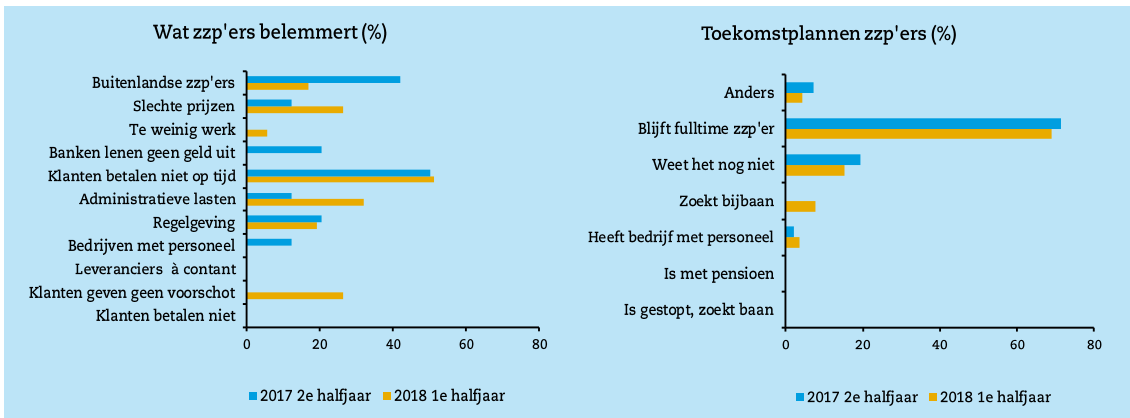
In lijn met het constant blijven van de werkvoorraad is het aandeel zzp'ers dat de werkvoorraad inschat als 'normaal' gestegen met bijna 10%-punt naar 56%. Hiermee nam vooral het aandeel zzp'ers dat de werkvoorraad als 'groot' inschatte af ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Een ruime meerderheid van de zzp'ers (69%) verwachtte dat de markt gelijk zal blijven. Dit aandeel is ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017 met 9%-punt gestegen. In het licht van de huidige hoge werkvoorraad schetst deze verwachting een positief beeld voor de toekomst. Echter, er vond wel een forse daling plaats van het aandeel zzp'ers dat verwachtte dat de markt verder aan zal trekken (-19%-punt).

6.6 Belemmeringen en toekomstplannen

Weinig zcp'ers last van belemmeringen, meeste blijven zcp'er in de toekomst

Bijna 80% van de zcp'ers gaf aan geen belemmeringen te ondervinden bij het uitvoeren van het beroep. Het aandeel zcp'ers dat belemmeringen ondervond, is wel met 3%-punt toegenomen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017. Indien zij last hadden van belemmeringen dan kwam dit vooral door klanten die niet op tijd betalen (51%). Administratieve lasten en klanten die geen voorschot geven, speelden in het tweede halfjaar van 2017 nog nauwelijks een rol, maar zorgden in het eerste halfjaar van 2018 in toenemende mate voor belemmeringen. Bijna 70% van de zcp'ers was van plan om in de toekomst verder te blijven werken als zcp'er. Daarnaast gaf een relatief groot aandeel (15%) aan nog niet te weten wat zij in de toekomst zullen gaan doen. Opvallend genoeg is het aandeel zcp'ers dat aangaf een bijbaan te gaan zoeken naast het zcp-schap toegenomen ten opzichte van het tweede halfjaar 2017.

Bijlage

Voor het onderzoek is een steekproef getrokken van ruim 10.000 zzp'ers uit een populatie van ruim 146.000 zzp'ers, die eind juni 2018 stonden ingeschreven in het Handelsregister van de Kamers van Koophandel in Nederland. De steekproef is gestratificeerd naar drie sectortypen conform de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) 2008 van het CBS. De responsgroep is ten opzichte van de steekproef representatief naar sectortype. De omvang van de respons is gebruikelijk voor onderzoeken onder kleine ondernemers en ligt in lijn met die van eerdere onderzoeken onder zzp'ers. De uitkomsten zijn naar sector naar het totaal van de populatie gewogen.

Tabel A Samenstelling populatie, steekproef en responsgroep naar sectortype

Sectortype	Populatie*	%	Steekproef	%	Responsgroep	%
Algemene bouw (SBI 41)	62.000	42	3.800	37	81	32
Grond-, water- en wegenbouw (SBI 42)	6.450	4	390	4	51	20
Gespecialiseerde bouw (SBI 43)	77.940	53	6.110	59	121	48
Totaal	146.390	100	10.300	100	253	100

*Betreft het gemiddeld aantal zzp'ers dat in de eerste helft van 2018 in het Handelsregister van de Kamers van Koophandel stond ingeschreven

Bron: EIB en KvK

Tabel B Samenstelling steekproefpopulatie en responsgroep naar regio, procenten

Regio	Steekproef	Responsgroep
Noord (Groningen, Friesland, Drenthe)	12	12
Oost (Overijssel, Gelderland, Flevoland)	20	24
West (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht)	42	34
Zuid (Zeeland, Noord-Brabant, Limburg)	26	30
Totaal	100	100

Bron: EIB

Begrippenlijst

Arbeidsvolume

Het aantal gewerkte uren per week keer het aantal gewerkte weken per jaar, vermenigvuldigd met het aantal zzp'ers in de tweede helft van 2017.

Berekende omzet

Omzet berekend op basis van het aantal gewerkte uren per week, weken per halfjaar en het gehanteerde uurtarief in het tweede halfjaar van 2017.

Bezettingsgraad

Het werkelijk aantal gewerkte uren afgezet tegen dat wat mogelijk geweest zou zijn bij volledige bezetting.

Bruto inkomen

Gemiddeld aantal gewerkte uren per week keer het gemiddeld aantal gewerkte weken, vermenigvuldigd met het gemiddelde uurtarief (arbeidsinkomen inclusief overhead, exclusief inkoop).

Uurtarief

Gemiddeld bruto uurtarief, inclusief opslagen algemene kosten, risico en winst.

eib

Economisch Instituut
voor de Bouw

Koninginneweg 20
1075 CX Amsterdam
t (020) 205 16 00
eib@eib.nl
www.eib.nl